

Sárospatak nyolcadszor

Valóban, a sárospataki Zrínyi Ilona Városi Könyvtár és az MKE Zempléni Könyvtárosok Szervezete nyolcadik alkalommal rendezte meg 2003. szeptember 9–11-én a határon túli magyar könyvtárosok nemzetközi tanácskozását. A könyvtár igazgatójának, a kedves, ötletes, dinamikus, szeretetreméltó *Halász Magdolnának* volt bátorsága, hogy még 1996-ban kezdeményezze az *ismerkedést, barátkozást* és nem utolsósorban a *szakmai tapasztalatcserét* nem csak a közvetlen határ melletti szlovákiai, kárpátaljai könyvtárosokkal, hanem a távolabbi szlovéniai, vajdasági, erdélyi kollégákkal is.

Az ötlettől a megvalósításig sok munkára és odafigyelésre volt és van szükség minden alkalommal. Az elsődleges szempont a jó, *változatos program* kialakítása. Szakmai előadások, beszámolók, könyvbemutatók mellett hangverseny, könyvtár- és múzeumlátogatás, városnézés, kirándulás teszi felejthetetlenné e tanácskozásokat.

Külön-külön minden találkozó egyszeri és megismételhetetlen.

Az idén a város polgármesterének helyettese, *Bárándi István* köszöntötte a tanácskozást. Szavaiból kiderült, a város vezetői figyelemmel kísérik és értékelik a könyvtár tevékenységét (szerintem ez nem mindenhol ilyen természetes). Az ismerkedés, a barátság valódi szimbólumainak tekinthetjük azokat a köszöntőket, amelyeket a kassai könyvtár igazgatónője, PhD *Klara Kernerová* és a Maros Megyei Könyvtár igazgatója, *Dimitrie Poptămaş* mondott.

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma mellett, hogy pályázat útján elnyerhető anyagiakkal támogatja a tanácskozás lebonyolítását, jeles munkatársaival is rendszeresen képviselteti magát. Az idén *Kálóczy Katalin* főtanácsos ismertette a minisz-

térium könyvtárfejlesztési programját a határon túli közgyűjtemények számára. Különös figyelemmel támogatják a képzést és a továbbképzést, biztosítják a szaksajtó terjesztését és eljuttatását ezekre a területekre, kezdeményezték a báziskönyvtárak kiépítését, pl. Erdélyben Sepsiszentgyörgyön, Kolozsváron; a Vajdaságban a Kapocs Könyvtári Csoportot támogatják, Horvátországban Eszék, Muravidéken Lendva, Szlovákiában Somorja, Kárpátalján Beregszász könyvtárait segítik kiemelten is. A támogatások eredményei között említésre méltó a már az ötödik évfolyamába lépett zentai Vajdasági Könyvtári Hírlevél című, színvonalas szaklap kiadása, vagy *dr. Deé Nagy Anikó* könyve a marosvásárhelyi Teleki Könyvtárban található ex librisekről.

Míg a honi könyvtárak anyagi és szakmai elvárásai az NKÖM-mel szemben teljesen jogosak és megalapozottak, addig a határokon kívüli könyvtárak támogatása áldozattal jár, s akár milyen mértékű legyen is, nagyon-nagyon hasznos, köszönet jár érte.

A szakmai konferenciák, értekezletek, továbbképzések mindenképpen erősítik a nyelvi kötődéseket, a magyarságtudatot, és kitágítják a szakmai látóhatárt, a pályázati lehetőségek által pedig jelentős szakmunkák készülhetnek, amelyek feltárják, számba veszik a határon túli szellemi értékeinket. Lehetővé válik, hogy a dolgozni tudó és

akaró határon túli könyvtárosok is hasznos munkákat végezzenek el.

Szerencsésnek tartom azt a megoldást, hogy a zempléni könyvtárak, könyvtárosok mellett sor kerül az ország más könyvtárainak, jeles könyvtárosainak bemutatkozására is. A kecskeméti Katona József Könyvtár igazgatója, *Ramháb Mária* lehangolóan dinamikus, jól dokumentált, új gondolatokkal, meglátásokkal, tervekkel teli előadásban mutatta be az európai uniós csatlakozás szakmai kihívásait. Kiemelte a magyar könyvtárügy értékeit, azt, hogy a rendszer törvényi szinten szabályozott, a könyvtárak hálózatba szervezettek, alapvetően gépesítettek, szakképzett

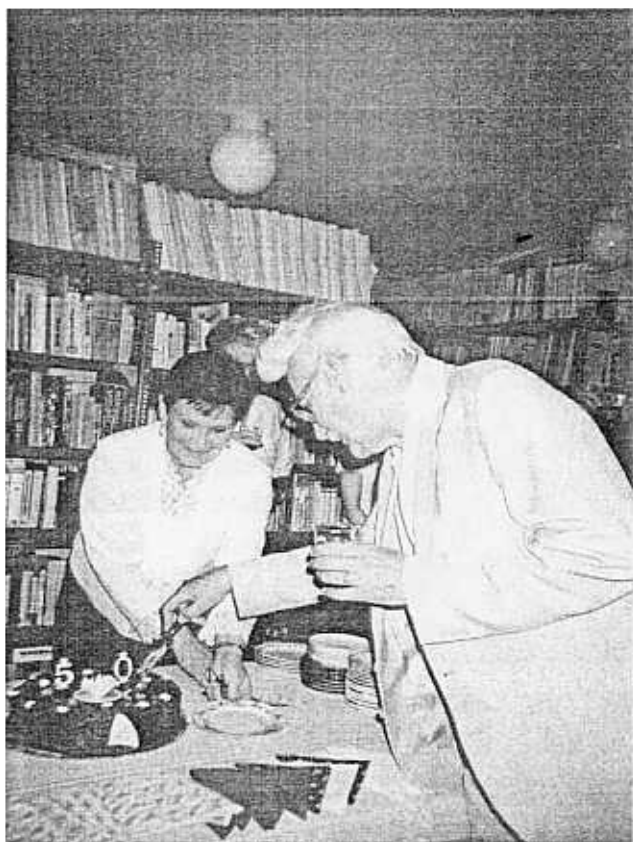
könyvtáros gárdával működnek és kapcsolatteremtő szakmai szervezetek vannak. Bővíteni, fejleszteni kell a könyvtári szolgáltatásokat, az infrastruktúrát, biztosítani a minőségi szakképesítést és a szaktudást. A szakmai kapcsolatok kiépítése lehetséges és szükséges feltétele az esetleges közös projektekbe való bekapcsolódásnak.

Az újvidéki Szerb Matica Könyvtárában fellelhető könyvtári kincseket *Heinermann Péter* főkönyvtáros, míg a szabadkai Városi Könyvtár XVII. századi magyar vonatkozású értékeit *Kunkin Zsuzsanna* könyvtárigazgató szemléltette és mutatta be.

A szerencsi és a sárospataki városi könyvtár az idén ünnepelte ötvenedik születésnapját. Ebből az alkalomból *dr. Gerő Gyula* ny. főszerkesztő a saját tapasztalatai és az összegyűjtött dokumentumok tükrében mutatta be az elmúlt ötven év magyar könyvtár-

történetét és benne a szerencsi és a sárospataki városi könyvtárét. A kultúrtörténeti múltat idézte a szerencsi könyvtár ny. igazgatója, *Várhelyi Gyula* is. Az idén további öt évre újraválasztott Halász Magdolna a Zrínyi Ilona Városi Könyvtár jelenét, sokoldalú tevékenységét, jövőbeni terveit ismertette.

A tanácskozáson több, különböző műfajú könyv bemutatására is sor került. *Dr. Csáky S. Piroska* ismertette a Vajdasági Magyar Tudományos Társaság égisze alatt megjelent, *A nemzet könyvtárának szerepe művelődési életünkben* című tanulmánykötet, amely a hasonló címen rendezett tanácskozás anyagát tartalmazza. A rendezvény

tisztelgés volt az Országos Széchényi Könyvtár alapításának kétszázadik évfordulója előtt. Az OSZK történetére, működésére, terveire vonatkozó tanulmányok mellett a bánsági magyar és szerb, sőt a marosvásárhelyi kulturális és szellemi életbe is betekintést nyerhetünk e kötet révén.

Muraszombaton élő, tevékeny könyvtáros kollégánk, *Papp József Híres személyiségek, neves emberek a Muravidéken* cím alatt gyűjtötte egybe, állította össze és a mai kor szellemének megfelelően internetre vitte az irodalmi és életrajzi lexikont. A gyűjtő és feldolgozó munka folyamatos, eddig sikerült elérhetővé tennie kronológiai sorrendben negyven személy életrajzi adatait, fotóját, műveit, a róluk szóló irodalmat, kiegészítve a művek látványos borítóival, valamint a szerzőknek a Magyar Elektronikus Könyvtárból átvett könyveivel. A szépírók, a képzőművészek, a tudomány jeles művelői egyaránt bekerülnek a valós és virtuális irodalmi és életrajzi lexikonba. Remek kezdeményezés, példaértékű munka.

Dr. Gyuris György, a szegedi könyvtár nyugalmazott igazgatója igen tárgyilagos ismertető bírálattal mutatta be jelen sorok írójának *Maros megye a könyvekben, 1990–1999* című helyismereti bibliográfiáját. Jobbító szándékú kritikai észrevételei megfontolandók, a következő retrospektív helyismereti bibliográfia összeállításakor figye-

lembe vesszük a javaslatát. Ez úton is köszönet elismerő szavaiért: „óriási információs anyagot sikerült föltárni, s ezáltal hallatlanul tartalmassá, gazdaggá tenni a végeredményben mégiscsak egy évtizednyi kiadványtermést.” E bibliográfia kapcsán vetődik fel az a javaslat, hogy a két- vagy többnyelvű területeken készített bibliográfiák szerkesztésével összefüggő gondok, módszertani kérdések tisztázása megérdemelné egy szakmai eszmecserét.

Aki már ismerte, örülhetett, aki most találkozott vele először, boldog lehetett, hogy megismerhette a Kárpátalján élő könyvtáros-gyermekíró *Weinrauch Katalint* és alkotásait. *Dr. Komáromy Sándor* irodalomtörténész, sárospataki főiskolai tanár értő, meleg szavakkal ismertette életútját, megjelent történeteit, meséit és verseit, és hosszú alkotó éveket kívánt még neki, hisz csak nyolc éve kezdett írni mindenki, de főleg a gyermekek öröme.

A beregszászi *P. Punykó Mária* főszerkesztő mutatta be *IRKA* című, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusok Szövetsége kiadásában megjelent szépirodalmi gyermeklapját. 1994-től jelenik meg ötezer példányban a „mindenes” lap. Ma már harminchat oldalon szól az óvodástól a kiskamaszkorig minden gyermekhez, a családhoz, a nagyszülőkhöz. A tisztas szegénység nyomait viselő lap rovatai vonzóak, tartalma „hagyományos”, tevékenysége sokoldalú: van *IRKA* klub, *IRKA* tábor, *IRKA* karácsony stb. A bájos és irigylésre méltóan lelkes főszerkesztő szintén hozzászólt a tisztas szegénységhez, vidám arccal intett búcsút nekünk, amikor egyedül hagytuk a határhoz vivő országúton.

A szakmai megbeszélések mellett jutott idő városnéző sétára a „virágok városában”, láthattuk a Rákóczi-várat, a Vízkaput, a Vártemplomot, az iskolamúzeumot és természetesen a híres Nagykönyvtárat, megcsodálhattuk a szép szobrokat, a Makovecz Imre tervezte művelődési házat, Árpád Vezér Gimnáziumot stb. Voltunk a neves mézeskalács-készítő mester, *Veres Sándorné* műhelyében, áhítattal hallgattuk meg *Nagy Csaba* tárogatóművész Rákócziról szóló előadással egybekötött hangversenyét.

Ellátogattunk Kisvárdára, ahol *Szivák Gábor* igazgató megismertetett a könyvtárral és helytörténeti gyűjteményével, az ő és a kollégák vendégszeretetével. Vezetésével megnéztük a XV. században épült várat is. A kirándulás folyamán

felkerestük Pácinban a bodrogekői kastélymúzeumot, a XII. századi karcsai református templomot és Tákoson az 1766-ban épült, „mezítlábas Notre-Dame“-nak nevezett református templomot.

Közben jókat ettünk, borkóstolón ízlelgettük a hegyaljai bort és a kialakuló új barátságokat. És sokat-sokat beszélgettünk.

Hihető, hogy mindez belefért két és fél napba?

Fülöp Mária
határon túli ny. könyvtáros

Az MKE Borsod Megyei Szervezetének kirándulása Erdélybe

A Magyar Könyvtárosok Egyesületének Borsod Megyei Szervezete háromnapos erdélyi kirándulást szervezett tagjai számára. A tapasztalatszerzés ötletét négy fiatal székelyudvarhelyi könyvtáros kolléganő háromhetes magyarországi tanulmányútja adta, akik 2002 és 2003 tavaszán érkeztek Miskolcra, a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtárba, ahol a könyvtár különböző tevékenységeivel és szolgáltatásaival ismerkedtek meg. Tartalmas és szép élmények birtokában tértek vissza szülőföldjükre.

A megyei könyvtár néhány munkatársának kezdeményezésére az intézmény vezetése is szorosabb kapcsolat kialakítására törekedett, s ehhez csatlakozott az MKE Borsod Megyei Szervezete is, amely 1990 óta több szakmai együttműködést épített ki a határon túli könyvtárosokkal. Az egyesület a kassai és a zilahi összeköttetés kiépítése után a székelyudvarhelyi Városi Könyvtárral is erre törekedett.

A konkrét tervek megvalósításának egyik kezdeti lépése volt a székelyudvarhelyi Városi Könyvtárba tett látogatás. A könyvtár igazgatója, *Hermann Gusztáv Mihály* és kolléganői nagy szeretettel kalauzolták a csoportot az intézményben.

A nagy látogatottságú, mintegy százhuszszekes állománnyal rendelkező közművelődési könyvtár korszerű körülmények között működik. Az állománygyarapítás egyik legfontosabb forrása számukra a helyi könyvesbolt. Könyvtári integrált rendszerként a TinLibet alkalmazzák. Saját weboldallal még nem rendelkeznek, de elkészítést tervezik. Igen ötletes a gyermekek számára

kialakított kuckó, ahol egy óvónőkből és tanítónőkből álló csoport tart rendszeres foglalkozást a hét minden napján (bútorfestés, makramézás, üvegfestés, gyöngyfűzés, szövés-fonás). Rendkívül ötletes a „Látvány- és hangzótár”, melyet egy Budapesten végzett, filmrendező szakos munkatárs vezet. Itt havonta új kiállításokat és foglalkozásokat rendeznek.

A szakmai program után a könyvtár munkatársait a Református Diákotthon Alapítvány Kollégiumában látták vendégül.